

עין משפט ונר מצוה

קבו א מיי פ"א מה'ל שמיטה ה"א סמג עשין קג טו"ע יו"ד סי' יג טע"ז ה':

קבו ב מיי פ"ג סס ה"יד סמג עש טו"ע יו"ד סי' כד סעיף טו:

קבו ג מיי סס ה"יט ופ"ג מה'ל שאר אבות הטומאה ה"א סמג עש טו"ד סימן כז: קבו ד מיי פ"ז מה'ל פסולי מוקדשין ה"ג:

רבינו גרשום

אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה בפרק השוחט מחלוקת: נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבלה. כלומר אע"ג דשחיטה חשובה כמחה: מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה דרינו למלוק בצפורן ויזין דמלק בסכין פסל את המליקה וחשוב כמת מאליו ונשברה מפרקת ורוב בשר עמה: ואי אמרת טרפה וכו' כלומר ואי אמרת נשברה מפרקת ורוב בשר עמה ושחיטה טרפה תהני לה סכין במליקה דנשבר' מפרקת לטהרה תהני לה: אמרי התם בשנשברה משום דלאו שחיטה היא כלל כו' כלומר אפי' הימא נשברה מפרקת ורוב בשר עמה ושחיטה אינה אלא טרפה ואי אמרת במליקה נמי תהני לה סכין לטהרה מיד נבילה משום דלאו שחיטה היא מפני שהוא מחלד שחוקת היסנים מטטה למעלה: ובה אמר מפני שהוא דורס. כלומר שאינו מולך ומביא דאין דינה של מליקה להיות מולך ומביא: מאן דאמר מפני שהוא מחלד מ"ט לא אמר מפני שהוא דורס קסבר מולך ומביא במליקה כשר וחוא היה מולך ומביא: לאפוקי חך דמגלי. כלומר שובר מפרקת ואח"כ מולך [נ"א מולק] הסימנין: וכי מתה עומד ומולק כלומר אגן אמרינן נשברה מפרקת ורוב בשר עמה [נבלה] והוא שובר מפרקת ורוב בשר עמה מתחילה קודם שימלוק: אי הכי עור נמי. כלומר עור נמי יהא מבדיל: כל המעכב בשחיטה וכו' ועור אינו מעכב בשחיטה דאי העור פגום במקום שחיטה אין שחיטתן פסולה אלא אימא כל שישנו בשחיטה וכו' ועור אינה בכלל שחיטה

ב:

מפני שהוא מחל"ד. פירש בקונטרס לאחר שנפרקו פרקי הענטשן כשנעץ הסכין תחת הענטס לפי שאין הענטס מתפשט לכאן ולכאן כדרך שאר צית השחיטה כשחוטכין אותו אלא עומד במקומו וכשחומק הסכין תחת הענטס הויא חלדה ^ט‏ (ולפיכך) [ולפירושו] לא איירי בסכין רחבה ונראה דחשיב חלדה לפי ששוחט הסימנין ממטה למעלה ואפי' בסכין רחבה וצנחים פרק חטאת העוף (דף סח:.) פי' בקונטרס דמחלד לפי שנועץ ראשו של סכין משום שאינו רואה לתתוך רוב בשר קודם הסימנים וכאן א"א לומר כן דקרי ליה מחלד אף על גב דס"ד שחומק רוב בשר:

ותיקשי דך עולת העוף דבעיא שני סימנין. צין לרצון צין לר' אלעזר ^ט‏ פריך דפי' בקונט':

שמואל כל הכשר בשחיטה כנגדו בעורף כשר במליקה הא פסול פסול ההוא פליגא אמר זעירי: **י**נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבלה אמר רב חסדא אף **אנן נמי תנינא** ^ג‏מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה ואי אמרת טרפה הויא מליקתה זו היא שחיטתה תהני לה סכין לטהרה מידי נבלה אמרי התם משום דלאו שחיטה היא כלל מאי טעמא רב הונא אמר מפני שהוא מחלד רבא אמר מפני שהוא דורס מ"ד מפני שהוא מחלד מ"ט לא אמר מפני שהוא דורס קסבר מולך ומביא במליקה כשר ומ"ד מפני שהוא דורס מאי טעמא לא אמר מפני שהוא מחלד אמר לך חלדה היכי דמי ^ג‏בחולדה הדרה בעיקרי בתים דמכסיא הכא הא מוגליא אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי וכי מתה עומד ומולק א"ל אביי ותקשי לך עולת העוף דבעיא שני סימנין וכי מתה עומד ומולק אמר ליה התם כדי לקיים בה מצות הברלה אי הכי עור נמי כל המעכב בשחיטה מעכב בהברלה וכל שאינו מעכב בשחיטה אינו מעכב בהברלה והא מיעוט סימנין לריבנן דלא מעכבי בשחיטה ומעכבי בהברלה אלא אימא כל שישנו בשחיטה ישנו בהברלה וכל שאינו בשחיטה אינו בהברלה **מכל**

הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט פסולה שחט את הוושט ונמצאת הגרגרת שמוטה ואין ידוע אם קודם שחיטה נשמטה או לאחר שחיטה זה היה מעשה ואמרו כל ספק שחיטה פסולה אלמא יש עיקור צעוף דהא צעוף קמייירי מדקתני שחט את הוושט ואח"כ נשמטה הגרגרת כשרה דעוף הכשרו בסימן אחד. ואי קשיא לך תמניתא אומניתא דהא דרמי צר יחזקאל תמניתא היא תריך הא כמאן דאמר יש שחיטה צעוף מן המורה"ש. וכיון דלא איפסיק הילכתא קיימא לן ^(י"ט ז'.)‏ צשל תורה הלך אחר המחמיר: **ורוב בשר**. שעל המפרקת מאחורי הוואר נפסקה עמו: **נבלה**. ומטמאה מיד מע"פ שהיא מפרקסת דמתה ממש היא ושחיטה דלאחר מכאן לא מטהרה לה מידי נבלה: **מלק**. עוף קדשים בסכין נבלה היא והאוכל נבלת עוף טהור מטמא צגדים שהוא לצוש צשעה צצולעה ולא צגדים שקודם לכן ולא צגדים שלבש אחר שהיא צמעי ואין לה טומאת מגע לגמרי אלא טומאת צליעה זו לצדה וכולה ילפינן לה בתורת כהנים [אחרי פרק יא] מנבלה וטרפה לא יאכל לטמאה צה ^(ויקרא כג)‏ וכתבי נמי ^(שס ז')‏ והנפש^א אשר תאכל נבלה וטרפה צאורח וצגר וכבש צגדיו ורחץ צמים וטמא עד הערב וטהר וצעוף משתעי קרא דתניא ^ב‏ (לקמן דף ק.) יכול תהא נבלת צהמה מטמאה צצית הצליעה כגון תחב לו חצירו צצית צליעמו והוא לא נגע צה אשלא נטמא צמגעה וטומאת צית הקתרים לא מטמאי טומאת מגע וצטומאת משא נמי אינו טמא שלא זו עד צצלעה ת"ל לא יאכל לטמאה צה צה משמע מיעוטה מי שאין לה טומאה אלא אכילתה כדכתבי לא יאכל וכתבי צה כלומר צו צצצליעה ולא צצחרת יאחא נבלת צהמה צשטמאה צמגעה^ב כדכתבי ^(ויקרא יא)‏ והנוגע צנצלתה וגו' הלכך על כרחך צעוף משתעי יכול נבלת העוף טעמא מן הכתוב מהאי קרא ונבלת צהמה מק"ו מה העוף שאינו טממא צמגע וצמשא מטמא צצית הצליעה צהמה צשטמאה כו' ת"ל צה צה אחה מיטמא צצית הצליעה ואי אחה מיטמא צנבלת צהמה צצית הצליעה ואס כן למה נאמר צצמה והאוכל מנצלתה ^(שס)‏ ליתן שיעור לנוגע ולנושא כשיעור אכילה דהיינו כזית וכולה מילתא מפרש התם דאין לה טומאה לנבלת עוף טהור אלא זו צלצד: ואי **אמרם**. נשברה מפרקת ורוב בשר עמה טרפה צעלמא הוה ולא נבלה והא מליקת סכין כיון דלאו מליקה היא והו"ל כשובר מפרקתו כשמוגיע לסימנין וחומקן בסכין הרי זו כשוחט את הטרפה וקיימא לן בצעור והרעוב ^(לקמן דף קמ: ב')‏ טרפה ששחטה אינה מטמאה ואע"ג צצשל מוקדשים אמרינן התם ^(קב:)‏ דמטמאה והאי עוף נמי דקדשים היא ההיא מדרבנן היא וצהמה אצל טומאת צית הצליעה דעוף דמדלאורייתא היא לית לה דהתם אמרינן דטומאה מדרבנן צעלמא הוא: **מליקה הוא**: **מליקה הוא**: **מליקה הוא** וכושר לשחיטה: **סהני לה סכין**. כשמולק הסימן בסכין לטהרה מידי נבלה. ואי קשיא לותציה ממתני' דקתני צמתני' השוחט מן העורף שחיטתו פסולה טעמא משום צצצית מפרקת היא ואיכא למימר דטרפה היא ולא נבלה: **שהוא מחליו**. לאחר שנפרקו פרקי הענטס ננעץ הסכין תחת הענטס לפי שאין הענטס מתפשט לכאן ולכאן כדרך שאר צית השחיטה כשחוטכין אותו אלא עומד במקומו וכשחומק הסכין תחת הענטס הויא לה חלדה: **מפני שהוא דורס**. ממש ולא מולך ומציא דלאמרן לעיל ^(דף ב.)‏ קוץ יורד וזו היא מלואת: **מולך ומציא צמליקה כשר**. וההיא דמלקן בסכין סתמא קתני לא שגא קוץ יורד ולא שגא מולך ומציא: **צעיקרי צמים**. קרו"ט צלע"ז: **הא מיגליא**. דאע"פ שאין הענטס מתפשט כל כך לגלות צית השחיטה מיהו הסכין נראה ומגולה כל זמן חתיכתו: **אי קשיא**. צהא מילתא דזעירי: **הא קשיא לי**. כיון דאמרת נבלה אלמא מתה היא הא דאמר רחמנא מליקה כשרה צקדשים וצעין חתיכת סימנין דללקמן ^(דף סא:.)‏ ובי. לאחר שהיא כמתה צצצצית הענטס ורוב בשר למא עומד ומולק שוב הסימנין אי אמרת צצלמא טרפה צעלמא הווא אי נשברה צלא מליקה אצל חיותא מיהא אית צה מש"ה הויא מליקת סימנין מליקה וטרפה ליכא למימר וישזה דרך הכשרה דאס לא שעה והניחה לאחר שעשה צה מעשה ^ה‏ אין כאן טרפות וכן צכל השוחטין משנקב הוושט יש כאן מעשה טרפה וכי גמר שחיטתו מיתכשרא אס לא שעה שיעור שהייה אלא לזעירי דחשיב לה מתה מה הוא עומד ומולק: **וסקשי לך עולת העוף**. דאמרין לקמן צשמעתינ ^[כא]‏ דצעיא צ' סימנים: **וכי מסה עומד ומולק**. דהא יואדאי עוף צחד סימן מתה ואמאי מעכב שני: **הסס**. לאו משום מליקה הוא אלא לקיים מלות הדלה כדילפינן לקמן צשמעתינ ^[כא]‏ מומלק והקטיר [ויקרא א] מה הקטרה הראש צעלמו והגוף צעלמו אף מליקה הראש צעלמו והגוף צעלמו: **אי הכי עור נמי**. לצדיל ויחמוך כל הראש אלמא תניא לקמן ^(דף סא:.)‏ שנים לרבנן ורוב שנים לר' אלעזר צר ר"ש אצל עור ליכא למ"ד: **כל המעכב שחיטה**. עור אינו מעכב שחיטה שאינו קודם שחיטה ניטל כל העור כשרה אצל סימנין שחיטה תלה צהו רחמנא ולכתחלה כולוה צעי כדתנן לקמן צהשוחט ^(דף סא:.)‏ הלכך גצי הדלה מעכבי: **והא מיעוט סימנים לרבנן**. דלפיא לקמן צשמעתינ אדרבי אלעזר צר ר"ש ואמרי דלא תסגי צבויס שנים אלא א"כ גמר כולן ואף על גב דלא מעכבי בשחיטה:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

אצל למ"ד יש שחיטה לעוף מן הסורה. מתורה שנמסרה למשה על פה דהיינו הלכה למשה מסיני. ורבי אמרה דפליג אדרבי אלעזר צפ' השוחט ^(לקמן דף קמ:.)‏ דתניא רבי אומר וצחת כאשר צויתך ^[דברים יצ]‏ מלמד שננטווה משה על הלכות שחיטה צעל פה ואע"פ שלא כתבו צתורה על הוושט ועל הקנה ועל רוב אחד צעוף ועל רוב שנים צצהמה אלמא יש שחיטה לעוף^א: **אדרבה אפכא מסתברא למ"ד** ^[יש]‏ **שחיטה העוף מן הסורה איכא למימר דהכי אגמריה דאין עיקור: ואפי' למ"ד**. דילץ ליה התס"ו צהיקשא מוזאת תורת הצהמה והעוף^ב וגמר לעוף מצהמה מצי' למימר דכיון דהזכרה שחיטת העוף צצייני דהא היקישא צצייני נאמרה אגמריה רחמנא למשה על פה דלענין עיקור לא ליהוי צצהמה: **אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן הסורה אלא מדברי סופרים מהינן גמר לה**.

כלומר אהיכא סמכי דאנן^ג דתקון ליה שחיטה מצהמה גמרו הילכך כולה מלתא^ד צצהמה תקון: **"רבין צר קימי**. שס חכס: **לא אמרן אלא צמליקה**. דכיון דדרסה וחלדה לא פסלי צה עיקור סימנים נמי לא פסלי צה אצל שחיטה כו': **כל הכשר כו'**. כל הוואר הכשר לשחיטה כשר למליקה מאחוריו: **הא פסול פסול**. ואי צואר שנעקרו סימנין פסול לשחיטה היכי מתכשר צמליקה: **ההוא**.

דרבי ירמיה פליגא ^ה‏ אדרבין צר קימי דרבי ירמיה סבר דאף לשחיטה אין עיקור ולית הילכתא כמתניתא דרמי צר יחזקאל דהא תניא צפיריקין דלקמן ^(דף קמ:.)‏ שחט את הוושט ואח"כ נשמטה הגרגרת כשרה נשמטה

שחיטה קודם שחיטה נשמטה או לאחר שחיטה זה היה מעשה ואמרו כל ספק שחיטה פסולה אלמא יש עיקור צעוף דהא צעוף קמייירי מדקתני שחט את הוושט ואח"כ נשמטה הגרגרת כשרה דעוף הכשרו בסימן אחד. ואי קשיא לך תמניתא אומניתא דהא דרמי צר יחזקאל תמניתא היא תריך הא כמאן דאמר יש שחיטה צעוף מן המורה"ש. וכיון דלא איפסיק הילכתא קיימא לן ^(י"ט ז'.)‏ צשל תורה הלך אחר המחמיר: **ורוב בשר**. שעל המפרקת מאחורי הוואר נפסקה עמו: **נבלה**. ומטמאה מיד מע"פ שהיא מפרקסת דמתה ממש היא ושחיטה דלאחר מכאן לא מטהרה לה מידי נבלה: **מלק**. עוף קדשים בסכין נבלה היא והאוכל נבלת עוף טהור מטמא צגדים שהוא לצוש צשעה צצולעה ולא צגדים שקודם לכן ולא צגדים שלבש אחר שהיא צמעי ואין לה טומאת מגע לגמרי אלא טומאת צליעה זו לצדה וכולה ילפינן לה בתורת כהנים [אחרי פרק יא] מנבלה וטרפה לא יאכל לטמאה צה ^(ויקרא כג)‏ וכתבי נמי ^(שס ז')‏ והנפש^א אשר תאכל נבלה וטרפה צאורח וצגר וכבש צגדיו ורחץ צמים וטמא עד הערב וטהר וצעוף משתעי קרא דתניא ^ב‏ (לקמן דף ק.) יכול תהא נבלת צהמה מטמאה צצית הצליעה כגון תחב לו חצירו צצית צליעמו והוא לא נגע צה אשלא נטמא צמגעה וטומאת צית הקתרים לא מטמאי טומאת מגע וצטומאת משא נמי אינו טמא שלא זו עד צצלעה ת"ל לא יאכל לטמאה צה צה משמע מיעוטה מי שאין לה טומאה אלא אכילתה כדכתבי לא יאכל וכתבי צה כלומר צו צצצליעה ולא צצחרת יאחא נבלת צהמה צשטמאה צמגעה^ב כדכתבי ^(ויקרא יא)‏ והנוגע צנצלתה וגו' הלכך על כרחך צעוף משתעי יכול נבלת העוף טעמא מן הכתוב מהאי קרא ונבלת צהמה מק"ו מה העוף שאינו טממא צמגע וצמשא מטמא צצית הצליעה צהמה צשטמאה כו' ת"ל צה צה אחה מיטמא צצית הצליעה ואי אחה מיטמא צנבלת צהמה צצית הצליעה ואס כן למה נאמר צצמה והאוכל מנצלתה ^(שס)‏ ליתן שיעור לנוגע ולנושא כשיעור אכילה דהיינו כזית וכולה מילתא מפרש התם דאין לה טומאה לנבלת עוף טהור אלא זו צלצד: ואי **אמרם**. נשברה מפרקת ורוב בשר עמה טרפה צעלמא הוה ולא נבלה והא מליקת סכין כיון דלאו מליקה היא והו"ל כשובר מפרקתו כשמוגיע לסימנין וחומקן בסכין הרי זו כשוחט את הטרפה וקיימא לן בצעור והרעוב ^(לקמן דף קמ: ב')‏ טרפה ששחטה אינה מטמאה ואע"ג צצשל מוקדשים אמרינן התם ^(קב:)‏ דמטמאה והאי עוף נמי דקדשים היא ההיא מדרבנן היא וצהמה אצל טומאת צית הצליעה דעוף דמדלאורייתא היא לית לה דהתם אמרינן דטומאה מדרבנן צעלמא הוא: **מליקה הוא**: **מליקה הוא**: **מליקה הוא** וכושר לשחיטה: **סהני לה סכין**. כשמולק הסימן בסכין לטהרה מידי נבלה. ואי קשיא לותציה ממתני' דקתני צמתני' השוחט מן העורף שחיטתו פסולה טעמא משום צצצית מפרקת היא ואיכא למימר דטרפה היא ולא נבלה: **שהוא מחליו**. לאחר שנפרקו פרקי הענטס ננעץ הסכין תחת הענטס לפי שאין הענטס מתפשט לכאן ולכאן כדרך שאר צית השחיטה כשחוטכין אותו אלא עומד במקומו וכשחומק הסכין תחת הענטס הויא לה חלדה: **מפני שהוא דורס**. ממש ולא מולך ומציא דלאמרן לעיל ^(דף ב.)‏ קוץ יורד וזו היא מלואת: **מולך ומציא צמליקה כשר**. וההיא דמלקן בסכין סתמא קתני לא שגא קוץ יורד ולא שגא מולך ומציא: **צעיקרי צמים**. קרו"ט צלע"ז: **הא מיגליא**. דאע"פ שאין הענטס מתפשט כל כך לגלות צית השחיטה מיהו הסכין נראה ומגולה כל זמן חתיכתו: **אי קשיא**. צהא מילתא דזעירי: **הא קשיא לי**. כיון דאמרת נבלה אלמא מתה היא הא דאמר רחמנא מליקה כשרה צקדשים וצעין חתיכת סימנין דללקמן ^(דף סא:.)‏ ובי. לאחר שהיא כמתה צצצצית הענטס ורוב בשר למא עומד ומולק שוב הסימנין אי אמרת צצלמא טרפה צעלמא הווא אי נשברה צלא מליקה אצל חיותא מיהא אית צה מש"ה הויא מליקת סימנין מליקה וטרפה ליכא למימר וישזה דרך הכשרה דאס לא שעה והניחה לאחר שעשה צה מעשה ^ה‏ אין כאן טרפות וכן צכל השוחטין משנקב הוושט יש כאן מעשה טרפה וכי גמר שחיטתו מיתכשרא אס לא שעה שיעור שהייה אלא לזעירי דחשיב לה מתה מה הוא עומד ומולק: **וסקשי לך עולת העוף**. דאמרין לקמן צשמעתינ ^[כא]‏ דצעיא צ' סימנים: **וכי מסה עומד ומולק**. דהא יואדאי עוף צחד סימן מתה ואמאי מעכב שני: **הסס**. לאו משום מליקה הוא אלא לקיים מלות הדלה כדילפינן לקמן צשמעתינ ^[כא]‏ מומלק והקטיר [ויקרא א] מה הקטרה הראש צעלמו והגוף צעלמו אף מליקה הראש צעלמו והגוף צעלמו: **אי הכי עור נמי**. לצדיל ויחמוך כל הראש אלמא תניא לקמן ^(דף סא:.)‏ שנים לרבנן ורוב שנים לר' אלעזר צר ר"ש אצל עור ליכא למ"ד: **כל המעכב שחיטה**. עור אינו מעכב שחיטה שאינו קודם שחיטה ניטל כל העור כשרה אצל סימנין שחיטה תלה צהו רחמנא ולכתחלה כולוה צעי כדתנן לקמן צהשוחט ^(דף סא:.)‏ הלכך גצי הדלה מעכבי: **והא מיעוט סימנים לרבנן**. דלפיא לקמן צשמעתינ אדרבי אלעזר צר ר"ש ואמרי דלא תסגי צבויס שנים אלא א"כ גמר כולן ואף על גב דלא מעכבי בשחיטה:

מסורת הש"ס

א) ג"א רבא. רש"י.
ב) [נצחים סח:] לקמן כח.
ג) [פסחים קיח:].
ד) [לקמן סז:].
ה) [ויקרא יא:] רבנן כ"ג.
ו) רבא. רש"י.
ז) אדרבה.
ח) כפי"א טסף: והא כמאן דלאר אין שחיטה לעוף מן הסורה.
י) [ג"ל וכל נפש:] (ג) [גדה מב:].
יא) [ולקמן עד פה:].
יב) ר"מ.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה וכי לאחר וכו' מנשה טרפות אין כאן:
ב) תוס' ד"ה ויקשי וכו' לר' אלעזר ברי' שמעון פריך:

דעיי רש"י

קרו"ט. תורים.

מוסף רש"י

נשברה מפרקת. ואפילו מפרקסת [ובחיים סח:]. מלק עוף קדשים בסכין נבלה. דאין מליקה אלא צצפורן [קשון כח:]. ומליקה לא היא דצעלמו של סין צעין, ושחיטה לא היא דלאמרין מפני שהוא מחלד ומפני שהוא דורס [ובחיים סח:].

שיטה מקובצת

א] אלאמא יש שחיטה לעוף מן התורה הסי"ד:
ב] הלכך כולה מלתא דעוף כבהמה תקון הסי"ד ומה"ד רבא בר קיסי:
ג] בה שלא נטמא בגבעה דמעב בית הסתרים לא מטמאה ובטומאת משא נמי אינו טמא שלא זו משם עד שבליעה:
ד] וכתבי בה כלומר בוו ולא באחור וכו'.
ה] ג"ב ג"א בקצת ס"י כלומר בבליעה:
ו] שטטמאה במגע עד שלא יאכלנה כדכתבי והנוגע בנבלתה וגומר:
ז] הוה ליה כשובר מפרקתה כשכמיני לסימני' וחומקן בסכין הרי זה כשוחט:
ח] מליקה וטרפה ליכא למימר שזהו דרך הכשרה דאע"ג דאם שעה והניחה לאחר שעשה טרפה הוויא טרפה היכא דגמריה למלחיה אין כאן טרפות:
ט] וכי מתה עומד ומולק דהא האי עוף:
טו] שפרקו פרקי העצם נינעץ הסכין:

מסורת הש"ס

א) לקמן כת. וזכזס סה: ב) וצבור ערך גסטר' חטא חזקה וכן לקמן לב: זכ"א כר"ק ורז"ש וזכאלמות פרשת אמור סימן קג אימא אמר רבי שמואל ברי יחזק אמר חזקה עשה גוסטרא וכו': א) לקמן לב: ע"ש, ד) גס זה שם נדה כד. [מנורה יא:]; ט) כ"א ל"ג, ו) אלות פ"א משנה א, ג) ג' צ"ב קמב: וט"ז], ו[לקמן קג:]; ט) כס"א טקף: ננייה, י) ויקרא א, ל) [עין כנש"י וסו' צוכזס סה. ד"ה והקרינו], ו) כס"א: והקריב, ט) מהר"ם,

תורה אור השלם

1. ארץ צינאל די שמה בלטישאר אשתומם בשעה חדה ורעננה יבולגה ענה מלכא ואמר בלטישאר חמא ופשרא אל יבולק ענה בלטישאר ואמר מרי חמא לשנאך ופשרא לערך: ודיא ד טו 2. ויהי בהפזירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אזורנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו ויחזר בן זקן תאיש ויבדד יהוא שפט את ישראל ארבעים שנה:

שמואל א ד יח 3. ואת השני יעשה עלה כמחשבו וכפר עליו הכהן מחטאותיו אשר חטא ונסלח לו: ויקרא ה י

גליון הש"ס

גמ' או רוב שנים. עין לקמן דף קכג ע"ב וזכוס' סט ד"ה עולת:

הגהות הב"ח

א) תרי"ה כ' וכו' ולא נדמין ר' אפי':

מוסף רש"י

חותך שדרה. מוט השדרה (זכזזס סה). ומפרקת. עטש האזר (טט). בלא רוב בשר. המקפת סביב. כדאמרינן נצנה מפרקת ורוב בשר עמה נכילה ומטמאה ואפילו מפרכסת, הילכך אי הוה חותך רוב בשר קודם הסימן היא לה מתה ולא מהניא בה מליקה, וסימנן הלאה משה מסוין הן (טט). וכעיי' לקמן כח). קרעו כרג מטמא באהל. מיד ואע"ג שמפרקת (פוסחם סח). עשאה גיסטרא נבלה. ואפילו מפרכסת (לקמן לב:). נישל הירך וחלל שלה. אנ"פ שהיא עדיין חיה מטמאה כנולה, כדמטה היא ולא כחיה (תמורה יא:). כונב הלשאה. אם חותכין אותה מפרכסת החמיטה ואע"פ שאין בה חיות (שכ"ו ז).

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

מ"מ קשיא. וכי מתה עומד ומולק: **כלא רוב**. רוחב הצצר של מפרקת דאכמי לאו מתה היא דהא זעירי מפרקת ורוב צצר קאמר וכו': **להא שמעתא**. דזעירי: **א"ל**. הואיל ומתה חסוב כל מליקות דאמר רחמנא דצעי לחתוך סימנים וכי מתה עומד ומולק: **אשסומס**. שתק והיה מחשב מה יענה: צחטאת העוף כתיב ולא יצדיל גבי שמיעת דעוף הכשרו צסימן אחד: **ורוב צצר עמו**. לאחר מליקת הסימן: **וצעולה**. דצעי הצדלה דללקמן [ע"ב] שנים או רוב שנים: פלוגמא דר' אלעזר בר ר"ש ורבנן לקמן בשמעמין [ע"ב]: **האמר רוב שנים**. דוקא ולא יותר כדקמני לקמן (דף כג). דצעין שיהא אוחז בצרש וצוגף כשהוא מזה: **שדומים לשנים**. דלכתחלה צעין שיחתוך רוב להדיא שיהא נראה לעינים שהוא רוב או רוב שנים ואפי' רוב מלומס: **נצנה מפרקת**. כאדס: **וא"ס**. הא עלי מפרקת כלא רוב צצר הוה וקרי ליה מת ומצצר מפרקתו וימת: **מטמא כאהל**. ואפי' מפרכס: **עשאה גיסטרא**. שחתכה לרצנה או צווארה כולו או בשדרה עד החלל. כל דצר החלוק לשנים קרי גיסטרא: **ניטל הירך**. ממקום חיבורו צצוקא דאטמא: **וחלל שלה**. כלומר לא שניטל העצם עם קלת הצצר הפנימי וגשאר צצר העליון והעור עד חצי הירך או שלשיתו וחופה את המכה דהתם טרפה הוא דהויא כדמתן [לקמן דף עו].

צמה שנתכתו רגליה דהיינו האחרונים מן הארצותה ולמעלה טרפה אכל כשנטל כל הצצר עד שגראית גופה של מקום החתך כעין חלל קיצדור"א בלע"ז: **ננלה**. ואפי' צחיה מטמאה: **כל שצצולה ונראית חסרה**. דרך הצמה לרצוך על יריכיה ומתכתס יריכה צרציתתה ואס נראית חסרונה כשהיא רצוה"ט: **הוסוו ראשיה**. צשמה שרשים קמירי כסדר טהרות: **טמאים**. דכיון דעשוין גיסטרא אע"פ שלא הוצדלו לגמרי כדמפרש ואילו הרי הס כמתים: **כונב הלטהא שמפרכסת**. כלומר דאע"פ שמפרכסת אין זה חיות שהרי וצנ הלטהא חותך אותה לגמרי והיא מפרכסת חיתוך הונב מפרכס: **כהצדלת עולם העוף לרגיותו**. את ור"ל דהיינו נמי הותוו ממש: **איכא דאמרי**. דצהדיא אמר רב אסי למילתיה כהצדלת רבי אלעזר בר"ש ולא צעי רבי ירמיה מיניה: **ואם השני וגו'**. צעולת העוף של חוצה כתיב גבי שמיעת הקול כשהוא מציא צדלות. צפרשה עליונה כשהוא מציא צעשירות דיצר צחטאת צמה: **כמשפט**. משמע שקצוב המשפט במקום אחר ואהיכא קאי חטאת צמה דלעיל קאי שהרי עולה זו צאה חליפין לה הלכך לה אקשה וליף מיניה כדמפרש לקמיה דאיה צאה אלא מן החולין כו': **או אינו אלא כמשפט חטאת העוף**. שלא חיתען הצדלה צמליקתה כדכתיב (ויקרא ה) צחטאת העוף ממול ערפו ולא יצדיל: **כשהוא אומר והקרינו**. צעולת העוף של נצבה צויקרא והקרינו כההן אל המוצח ומלק את ראשו וגומר" מדלא כתיב ו הקרינו אלא והקרינו משמע חלוקה הקרבתו של זה מהקרבת אחרים גילה לך הכתוב שלא תלמד מליקת עולה ממליקת חטאת:

החטאת אשר לו ללמד על כל חטאת אפילו על חטאת העוף שיהא משלו ולא משל מעשר ומיהו קשה ל"ל כמשפט לענין חולין צעולת העוף תיפוק לי מדרשא דסיפרי דהא אינה נאכלת וי"ל דס"ד דאמא והקרינו לחלק אף לענין חולין וא"ת א"כ מאי פריך לקמן (דף כג). מציוס זוטו נפקא דלמא הייתי מחלק מוהקרינו וי"ל דציוס זוטו כתיב על זאת המורה לעולה ו'ומשמע כל עולה אפילו עולת העוף וא"ת כי היכי דילפי' הכא הצדלה צעולת העוף חוצה מוהקרינו אע"ג דכתיב צעולת עוף נצבה אמאי לא ילפינן נמי צפ"ב דצילה (דף כ) עולת חוצה

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

בא.

בי סליק ר' זירא אשבחיה לרבי **אמי דקאמר להא שמעתא**. פירוש דזעירי. ורבי אמי גרסי' ולא גרסי' א) אסי דרבי אסי הוא דאמר לקמן גבי הותוו ראשיהן דהיינו כהצדלת עולת העוף: **הותוו ראשיהן**. גבי צמה חיה ועוף מיחניא צמכתס אהלות ולא גבי שרשים כדפירש צקונטרס: **הותוו ממש**. נראה דפליגי אזעירי דלעיל דסגי ליה

צמפרקת ורוב צצר לחוד:

בשחזא אומר והקריבו **חילק הכתוב בו**. פירוש

להצריך הצדלה צעולת העוף וא"ת צצפרק קדשי קדשים (וצזזס דף סה). דריש ליה למילתא אחריתי דקאמר לפי שנאמר מן המורים או מן בני היונה יכול לא יפחות מצ' פרידים ת"ל והקריבו וי"ל דהלא מדסמן והקריבו לומלק דרשין דחלוקה מליקת עולת העוף ממליקת חטאת עוף לענין הצדלה: **במשפט חטאת בהמה**. הקשה צקונטרס למה ליה להאי חנא למימר כמשפט חטאת צמה לוקמיה צצחטאת העוף דסליק מיניה צצאה מן החולין וכולהו אימתה צה וחילוק דוהקריבו צל למילתיה אמא כדקאמר חלוקה עולה מחטאת לענין הצדלה כדקאמר אורי שצמעאל ור"א צר"ש ומיך צצחטאת העוף לא כתיב צה חולין צהדיא אלא צצהמה כתיב דללקמן וצהיקשא יליף מדאיקרי חטאת וצצר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צהיקש גבי קדשים ו'והדין עמו דחשיב כמשפט היקש ולא ככונב צהדיא דהא ככאשר יורס וכן יעשה לפר כאשר עשה לפר החטאת חשיב ליה היקש פרק איחזו מקומן (וצזזס דף מט): וקשיא לפירושו דא"כ מחטאת צמהה גופיה היכי יליף הא כמשפט חטאת צמהה דקאמר ע"כ לאו אפרו של אהרן קאי דמה ענינו לכאן אלא חטאת צמהה דלעיל קאי כדפירש צקונטרס שהרי עולה זו צאה חליפס לה וחטאת צמהה מפרו של אהרן יליף מדאיקרי חטאת והיינו נמי למד מן הלמד ואמאי חשיב חטאת העוף למד צהיקש (דף כ). דריש ויקרב את העולה ויעשה כמשפט לימד על עולת חוצה שטעונה סמיכה כעולת נצבה וצחטאת ל"ל כמשפט תיפוק ליה מדאיקרי עולה ועוד צצפ"ק דצזכס (דף ט).

לא ילפינן חטאת זויר מחטאת חלצ ולא גמרי מהדדי מדאיקרי חטאת כיון דאיכא למיפרך וה"נ חטאת העוף היכי יליף מפרו של אהרן דאיכא למיפרך שכן טעונה כלי צשחיטה וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרצוה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מזינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרצוה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט ו'ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ו'החטאת ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרין צסיפרי צפרשת ראה משום דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה האיה נאיה באה אלא

וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרצוה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מזינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרצוה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט ו'ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ו'החטאת ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרין צסיפרי צפרשת ראה משום דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה האיה נאיה באה אלא

מנצבה

עין משפט ור מצינה

קב א ב מ"י פ"ו מהל' מעשה קרצנות הלכה כב [ופ"ו הל' ו]:

קבא ג ד ה מ"י פ"א מהל' עומאת מת הלט"ו [וכבר אלפס עוד צהל' טומאה דף סה] [טוש"ע י"ד סימן שע סעיף א]:

קבב ו ז מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל"ע ופ"ב מהל' אכונת העומאה הלכה א:

קבג ח מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל' יט:

קבד ט י מ"י פ"ד מהל' אכונת העומאה הל"ד:

קבע כ מ"י פט"ו מהל' מעיק' הל' טו ופ"ב מהל' חגיגה הל"ח:

לעיי רש"י

קידבור"א [קידבור"א]. חור, חלל.

שיטה מקובצת

א) או אינו אלא כמשפט חטאת העוף דהכי משמע טפי דהא מיניה סליק דכתיב לעיל מיניה הוה מדס החטאת וגו' וקאמר השתא שחזא עולת העוף כחטאת העוף שלא חיתען הבלדה: ב) הותוו ממש נראה. ג"כ נ"א כס"י וזעירי דלעיל סגי כמפרקת ורוב בשר וכו': ג) לוקמיה אחטאת דסליק: ד) [למילתיה אתא כדקאמר חלוקה עולה מחטאת] כל זה נרשם עליו: ט) לענין הבלדה כדקאמר ותיריך כך כתוב בחוס' כ"י. וכתוס' שאנן כתוב כדקאמר וכה"ג דרשי ר' ישעשאל ור"א בר"ש ותיריך וכו': ו) והדין עמו דחשיב כמשפט היקש ולא בהדיא דהא כאשר יורס וכן ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת חשיב ליה היקש פ' איחזו מקומן ג"כ שכל זה היא הגהה: ז) למד בהיקש יותר מן חטאת בהמה: ח) אלא את פר וחו לא דפרו של אהרן ידעינן כו' ג"כ עין תוס' ריש מצות: ט) דלמא הייתי מחלק מוהקריבו דבאה אפי' בלילה וי"ל דביוס צצותו חביב: י) לעולה דמשמע כל:

רבינו גרשום

אבל מיעוט סימנין אע"ג דלא מעכבי בשחיטה ישנו בכלל שחיטה וישנו נמי בכלל הבלדה: מ"מ קשיא. וכי מתה עומד ומולק. עשאה גסטרא שהכה בסיקר אפסוקה מגבה (מציעה) [נבלה] וחתכה בין צלעותיה דחשובה כמתה דלא תחיה: תנן התם הותוו ראשיהם של שרצים טמאים דחשובין כמחים: כהבדלת העוף לרבנן ולא פליגייתו. כלומר שנים ממש: או דלמא כהבדלת עולת העוף לה אלעזר ב"ר שמעון ופליגייתו דהוא אמר דרוב שנים: חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף והקריבו בעולת העוף חלק הכתוב וכו':